

10. Dokumenty zaměřené na genderovou problematiku

Česká republika se zavázala prosazovat genderovou rovnost v mnoha mezinárodních dokumentech. Stěžejním strategickým dokumentem zaměřeným na genderovou problematiku v ČR je **Vládní strategie pro rovnost žen a mužů na léta 2014 – 2020**, která tvoří rámec pro uplatňování politiky rovnosti žen a mužů, jakožto jedné z priorit vlády ČR. Strategie reflektuje reálné potřeby institucionálního zabezpečení rovnosti žen a mužů a definuje otázku rovnosti žen a mužů jako celospolečenskou prioritu. Klíčovým poradním orgánem pro otázky spjaté s rovností žen a mužů je Rada vlády pro rovnost žen a mužů.

K hlavním **strategickým oblastem** vymezeným ve Vládní strategii patří:

- institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů,
- vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích,
- rovnost žen a mužů na trhu práce a v podnikání,
- sladování pracovního, soukromého a rodinného života,
- vzdělávání, výzkum a rovnost žen a mužů ve znalostní společnosti,
- důstojnost a integrita žen a mužů,
- rovnost žen a mužů ve vnějších vztazích,
- všední život a životní styl.

Ve vztahu k implementaci Vládní strategie jsou relevantní zejména následující **aktérky a aktéři**:

- ministerstva, další ústřední orgány státní správy,
- zástupci a zástupkyně zaměstnanců a zaměstnankyň,
- Český statistický úřad,
- média,
- gender focal points,
- nestátní neziskové organizace,
- Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, její výbory a pracovní skupiny,
- zástupci a zástupkyně zaměstnavatelů a zaměstnavatelek, soukromá sféra,
- sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, jejích výborů a pracovních skupin,
- Rada pro výzkum, vývoj a inovace,
- experti a expertky, výzkumní pracovníci a pracovnice, akademický sektor.

Periodickou souhrnnou zprávou podávající informace o vývoji v oblasti rovnosti žen a mužů navazující na Vládní strategii je **Zpráva o rovnosti žen a mužů**. Konkrétní úkoly na poli genderové rovnosti jsou též rozpracovávány do **Akcí plánů**, které mají své samostatné zprávy o naplňování. Za mnohé lze jmenovat Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022, který vláda schválila v květnu letošního roku.

Na **krajské úrovni** specifický dokument zaměřený výhradně na genderovou problematiku zpracován nebyl, nicméně řada krajských dokumentů se této oblasti dotýká. Nejbližší tématu je v současné době připravovaná **Krajská koncepce rodinné politiky** navazující na republikovou. **Koncepce rodinné politiky v ČR** (aktualizovaná verze z května 2019) vychází z cílů prosazovaných Evropskou unií (blaho dítěte, rovnost žen a mužů, sladování rodinného a pracovního života, mezigenerační solidarita) a definuje následující cíle rodinné politiky:

1. Společenské klima má být vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky mají být minimalizovány. Rodina má požívat zvláštní zákonné ochrany a má být společensky vysoce oceňována, přičemž je nutno posilovat autonomii rodiny;
2. vhodné socioekonomické podmínky mají podporovat dobré fungování rodin a výchovu dětí. Mají se zaměřit na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory či jiné závislé osoby a umožnit tak rodinám získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů;

3. rodinám se specifickými potřebami má být věnována zvláštní pozornost – zejména neúplným rodinám, rodinám se členem se zdravotním postižením, rodinám se třemi a více dětmi a rodinám nejvíce ohroženým relativní i absolutní chudobou. Mají být přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti;
4. posilovat vědomí a význam rodinných hodnot, kterými jsou trvalý vztah, vzájemná péče a hodnoty lásky a úcty a podpora významu rodiny ve společnosti;
5. vzhledem k demografickým změnám a stárnutí české společnosti podpořit prostřednictvím navrhovaných opatření v této Konceptci vyšší porodnost.

Pardubický kraj ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí připravuje **krajskou koncepci rodinné politiky** v rámci projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů od ledna roku 2018.

Cílem koncepce je vytvořit rodině jako základnímu společenství podmínky k tomu, aby mohla dobře fungovat. Proto se koncepce zaměřuje na naplnění základních potřeb rodiny, jako jsou stabilita, zázemí a dostatek času pro rodinný život.

Krajskou koncepci rodinné politiky připravuje skupina odborníků („regionální platforma“), kteří zastupují oblasti, které nejvíce ovlivňují život rodiny (práce, sociální systém, veřejná správa, volný čas, vzdělávání, zdravotnictví), ale také z oblasti statistiky a univerzitního prostředí.

V rámci přípravy koncepce bylo uspořádáno několik **kulatých stolů a workshopů** zaměřených na témata:

- vztahy v rodině – ocenění péče a podpora partnerských vztahů,
- návrat do práce po rodičovské dovolené – rozdělení péče v rodině,
- prevence a výchova dětí na školách v oblasti rodičovství a etických a morálních hodnot,
- včasná identifikace problému v rodině a efektivní spolupráce při jeho řešení,
- spolupráce zaměstnavatelů a veřejné správy na místní úrovni.

Na základě získaných informací bude připravena Návrhová část Koncepce krajské rodinné politiky, která bude předložena k projednání Radě Pardubického kraje a následně Zastupitelstvu Pardubického kraje.

Předpokládané hlavní směry, kterými se budou opatření v Návrhové části koncepce ubírat, jsou:

- prevence a včasné řešení problémů v rodině prostřednictvím podpory vzdělávacího systému a volnočasových aktivit,
- sladění pracovního a rodinného života podporou spolupráce samosprávy se zaměstnavateli,
- pomoc rodinám v zátěžových situacích koordinací sociálních a souvisejících služeb,
- podpora místních samospráv při plánování a realizaci rodinné politiky poskytováním poradenství a příkladů dobré praxe.

